

Posudek vedoucího na bakalářskou práci
Martina Vopálková, *Mudéjarská architektura v Granadě*, Praha 2011

Autorka se věnuje jedné z osobitých stránek španělské kultury, a to mudéjaru, se zaměřením na architekturu a zeměpisně na Granadu. Správně definuje mudéjar jako sloh mezi islámem a křesťanstvím; zabývá se otázkami terminologie a interpretace, rozlišením islámských a křesťanských prvků mudéjaru a podává jeho historický výklad s tím, že připomíná nejen historický přehled událostí v tehdejší Španělsku, ale i jejich interpretaci ve světové literatuře, připomene význam překladatelské školy v Toledu, která nese rysy mudéjaru, tj. spolupráce všech tří významných kultur na iberiském poloostrově, křesťanské, židovské a muslimské.

Když sleduje obecné charakteristiky mudéjarského umění, pak podává i detaily každého z materiálů, technických i dekoračních prvků, jako jsou cihla, dřevo, sádra, keramika, podává charakteristiku typologie staveb i oblouků. Následuje geografické rozdělení jednotlivých středisek: leónsko-kastilského, toledského, aragonského, a andaluského. Ten to poslední ji pak slouží k důkladnějšímu rozboru, při zaměření na Granadu, kde si všímá kostelů i civilních staveb.

Následuje shrnutí v závěru, resumé, obrazová příloha, seznam obrázků, slovník pojmů a nakonec seznam použité literatury.

Autorka těžila ze svého ročního pobytu v Granadě, kde absolvovala speciální kurz mudéjarského umění, z hojné literatury, kterou tam měla k dispozici a na neposledním místě ze svého dílčího studia architektury.

Přínosem je, že nejen sledovala architektonické hodnoty, ale také se snažila vytvořit slovník českých ekvivalentů, který by mohl posloužit v další práci na toto téma. Dobře postihla, že otázka křesťanské koncepce (zásady stavby kostela) a jejího mudéjarského naplnění nejsou oddělitelné a nelze je redukovat na pouhou dekoraci, neboť se prosazují i v konstrukčních detailech (zejména dřevěných stropů). V celku je to práce záslužná a přispívá u nás k objasnění jinak dosti složitěho fenoménu s tím, že vychází z materiálu, který je jí dobře znám z delšího pobytu. Mám k ní ale několik poznámek:

U pozn. 2 (*convivencia*) by měla dodat literaturu, kterou uvádí i na jiném místě: Ma. Elena Díez Jorge, *El arte Mudéjar: expresión de una convivencia*, Granada 2001, ale hlavně katalog výstavy téhož názvu, která je ale důležitá z hlediska posledního pojetí (a kterou nenacházím ani v literatuře): *Convivencia. Jews, Muslims, and Christians in Medieval Spain*, Ed. by Vivian B. Mann, Thomas F. Glick, Jerrilynn D. Dodds. New York: George Braziller – The Jewish Museum 1992.

Když hovoří (s. 9) o mudéjarech, měla by jejich postavení srovnat s mozaraby, zejména proto, že na s. 19 hovoří (křesťanské) migraci z muslimských panství do severních křesťanských království, aniž by je definovala jako mozaraby; má-li na mysli první generaci, pak to pochopitelně ještě mozarabové nebyli. Když hovoří o porážce Umájjovců, měla by dodat, že se jedná o Bagdad.

U pozn. 4 charakteristiky knihy by měly být podány česky.

Sem tam jsou pozorovatelné překlepy (pozn. 7. *mnaha*), u V. Lampérese (pozn. 8) by mělo být zdůrazněno, že jde o reedici staré práce, popř. s. 12 nejsou přesně použity termíny – místo *konvergence* má být *konverze* ke křesťanství.

Z hlediska uváděné literatury lze jen vytknout, že v několika málo případech cituje sekundárně, bez ověření v primární literatuře (zejména z G. Borrás), leč Borrás je autoritou, o kterou se lze opírat. Chybí mi i diplomová práce Evy Guía na podobné téma, obhájená na FFUK (na arabistice u prof. Veselého).

Na s. 23 postrádám v závěr, kde se hovoří o přínosu Arabů, měla by také připomenout vynikající knihu Maríá Rodríguez Magda, *Neexistující Al Ándalus. Jak intelektuálové znovu vymýšlejí islám*. (orig. Oviedo 2008, překlad Praha 2010), která celkem jasně konstatuje, že

největšího vzepjetí dosáhli muslimové právě v Al Andalusu, kde pro ně pracovali jak židé, tak křesťané. Po odchodu z Iberského poloostrova se zřejmě ztratilo inspirující prostředí.

V převodu antických autorů do arabštiny (s. 26) by mělo být připomenuto, že v něm napomohli zejména křesťanští Syřané, kteří padli v době arabské expanze do pod muslimskou nadvládu.

S. 24: technické údaje o Písni o Cidovi by měly být spíše v poznámce než v textu.

29: chybí přesná citace knihy G. Borrásu u rozdělení motivů cihlové výstavby

31: u termínu *artesonado*, přestože je dále vyložen význam slova, chybí jeho základ, slovo *artesa* (nejen necky, ale i díže, kád', žlab) a termín *de lima* – krov *pilové* střechy by bylo možná lépe překládat jako *sedlovou* střechu; sám si nejsem jist, jelikož příslušný prvek se v evropské architektuře neobjevuje v dané podobě. Slovník *Vocabulario arquitectónico ilustrado*, México: SPN 1975, s. 274 definuje tuto částici jako „*Madero que e coloca en el ángulo diedro que forman dos vertientes o faldones de una cubierta y en el cual se apoyan los pares cortos de la armatura. Este mismo ángulo diedro, puede ser entrante o saliente; en el primer caso, se llama lima tesa, en el segundo, lima hoyá.*“

Střecha *a cuatro aguas* – se dá přeložit namísto *střecha se čtyřmi rozvodími* (což ale jinak odpovídá realitě) jako *valbová střecha*.

32: odvolání na obrázek geometrické sítě motivů – obrázek není začleněn.

34: mezi překlady má jediný matoucí důsledek technika *cuencia* čili *arista*, ne *artista*, jak píše autorka na dvou místech.

40 a další: kostel *Iglesia de Santiago de Arrabal, Torre de Santo Tomé* – autorka by se měla rozhodnout pro jednotné přepisování termínů – jelikož text její práce je psán česky, měly by být česky i názvy kostelů, tedy : kostel sv. Jakuba na Předměstí - a potom teprve v závorce španělský originál (aby nemohlo dojít k záměně), ale slovo *iglesia* by se tam už nemělo objevovat, a podobně věž sv. Tomáše (Torre de Santo Tomé)

41: paralelní žebra normálně konstrukční charakter mají; v citovaném případě lze hovořit o výjimce.

44: Když autorka uvádí, že tématu je věnováno mnoho publikací, pak by měla v poznámce vyjmenovat aspoň nejdůležitější z nich.

45: pozn. 41 podobně by měla vyjmenovat práce, které jsou věnovány plateresku

46: vzhledem k tématu práce je zbytečný údaj, že v sakristii je uložen kříž J. de Mesa – pokud nutné, uvést v poznámce; přesněji rozlišovat mezi portálem a průčelím.

Přes tyto připomínky a upozornění na formální nedostatky, které zřejmě vyplývají z nedostatku času, a které jsou ovšem spíše redakčního charakteru, doporučuji práci k obhajobě s hodnocením výborným.

Prof. PhDr. Pavel Štěpánek, PhD.
Praha 7.6.2011